

Terepmunka napló

Vincze Boglárka

Szóval reggel kilenc után harminc perccel kivágtattam a KézenFogva Alapítvány Lónyay utcai bázisáról, és magam előtt toltam az Eszközt, mivel eddig minden kisipari és műszaki tudásunkat bevetve szereltük a székre celluxsal a goPro-utánzatot, de végülis rögzült a gép. Viszont közben elkéstem az első órámról. Ezért úgy döntöttem, hogy utána kezdem el a 24 órányi kerekekezést, hogy megszakítás nélkül folyhasson a nap.

(11:40) Másfél óra múlva beültem a székbe a Corvinus új épületében és a tesiccuccmal az ölemben elkezdtem tekerni a büfé felé. Első probléma: a szekrények zárását segítő gombtábla túl magasan van. Az emberek elég udvariasak és félreállnak, ahogy közeledem. Nyáriás napsütés odakint, már a harmadik percre kegyetlenül elfáradnak a nem létező karizmaim a kerekek tolásától. A Lónyay utcában egy lány látja, hogy nyújtózkodom és felajánlja, hogy segít. Öلبه veszem a bőröndjét és az első kérdésre ("Mi történt veled?") után elmagyarázom, hogy ez egy kísérlet, amiben részt veszek. Aztán megemlítem, hogy a térdem sérült, de egyébként rendben vagyok. Végigtol a Rádayn, kettéválasztjuk a csirkés előtti sort, mint Mózes a Vörös-tengert, és megérkezünk a Ráday-kolihoz. Lilla, aki közben bemutatkozott és elmesélte, hogy harmadéves nemzetközi gazdálkodás szakon, és egy diákszervezetet vezet; itt elköszön, de előtte óvatosan leparkol a tekesek kedvenc cigizőhelyére. Itt várok K. Dórirra, aki a segítőm lesz ma. Lilla említette, hogy olyan velem jönnie, mintha egy babakocsit volna, és úgy is éreztem magam. Nehéz volt elfogadni, hogy ő szenvedjen miattam, én meg ölbetett kézzel ücsörögjek.

Közben megkértem Dórit, hogy vigye fel a koliba a töltőmet meg a telómat, és előtte megbeszéltük a terveinket is. A koliból több tekes döbbsent arccal jön ki és megkérdezik, hogy "mi történt", de mindenkit megnyugtatok. Továbbállnak, én maradok.

(14:30) A Rádayról Dóri kitolt a Kálvinra. Nem nagyon tudtunk beszélgetni, mert más magasságban és irányban van az arcunk, és Dórinak kétrét hajolva kellett tolnia engem, ha bármit is hallani akart a lelkes magyarázataimból. Közben megpróbáltuk beüzemelni a kamerát, de sajnos a kétségtelen lemerülés tüneteit mutatta. A Kálvinon nem tudtunk átmenni a nagyon rövid zöldön, de végül elcsíptünk egy alacsonypadlós 115-öst. A buszsofőr megállt és segített felszállni. A Deákon megpróbáltunk segítség nélkül, vagányan leszállni, mint a rendes utasok, de kis híján ott hagytuk a fogunkat. Dóri mögöttem tartotta a széket, ami merőlegesen a Föld középpontja felé mutatott, az első kerekek a levegőben kalimpáltak, de nem értek talajt, én meg majdnem kiestem előrefelé, és mindketten ordítottunk (Dóri azt, hogy "meg fogunk halni!!" én meg csak simán). Egy Hop on Hop Off buszhoz tartozó személyzeti fiú segített a biztonságos földre szállásban. Könnyű volt úgy közlekedni, hogy Dóri tolt én meg csak nézelődtem. Kicsit később rájöttem, hogy mekkora erő kifejtés kilométereken át tolni valakit, aki emberünkénél kétszer annyit nyom székestül. Az Aquarium feletti padokon leültünk tehát pihenni. Aztán továbbálltunk, a Fröccsterasz és a trolimegálló felé, az Erzsébet tér északi határán keresztül. Mindenfelé építkezések voltak, szóval néhol nehéz volt egy-egy gödröt

megkerülni, de az ott álldogáló munkások azonnal ugrottak, amint látták, hogy nem boldogulunk. Elmentünk az árkádok alatt, az Eötvös tér felé, szembejött a világ összes figyelmetlen turistája, majd felnéztek, egy pillanat alatt leesett nekik a helyzet és kikerültek. Volt egy nagyon nehéz padka, az út közepén levő járdasziget peremén, legalább tizenöt centi magas. A két kedves holland turista nélkül nem sikerült volna átvergődnünk ezen az akadályon.

Dórinak meg akartam mutatni a Gresham palotát, mert még sosem volt ott.

Mindent megtekintettünk, különösképpen a mosdót, ami elég fenséges volt, azt az egy apróságot kivéve, hogy a csapóajtón alig lehetett kijutni.

Közben eszünkbe jutott, hogy este egy közös barátunk születésnapjára megyünk és semmilyen ajándékot nem is vettünk neki, tehát elindultunk a Váci utca felé, hogy gyorsan találjunk valamit. Dóri megemléltette, hogy a Váci tele van macskakövekkel, úgyhogy érdemes vigyázni (tapasztalt rollerező). Begurultunk az újonnan nyílt csili-vili H&M-be, ami több szintes. Az földszinten csak stengék állnak tele ruhákkal, a feledik szinten van egy kiterjedt kiegészítő részleg és a kassa. Megkerestük a liftet, hogy eljussunk erre a szintre, de a lift eggyel feljebb tett ki minket, az elsőn. Megpróbáltuk visszafelé is: de ekkor a földszinten állt meg. Végül megkérdeztünk egy eladót, aki elárulta, hogy meg kell kérni az üzletvezetőt, hogy nyissa ki azt a speciális liftet, ami a két félemelet között közlekedik, és hátul van a backstage-ben. Kérte, hogy várjunk, de inkább letettünk róla, hogy közösen menjünk fel, mert kicsit megcsúsztunk az idővel: Dóri egyedül szétnézett és tíz perc múlva már kint voltunk az üzletből.

Gondolkoztunk, hogy hogyan jussunk vissza a koliba, és úgy tetszett, mintha gyalog közelebb lenne, mint busszal, tehát elindultunk végig a Vácin. Kicsit aggódtam, hogy Dórinak fáj a keze a tolástól, mert a kocsira volt akasztva egy kb tízkilós hátizsák is, amit a saját súlyomon kívül el kellett bírnia. Ilyenkor egy öt-tíz percre átvettem a szék tolását. Amikor csak ment mellettem nagyon nehéz volt tartani vele a tempót, hiszen a szék a sétáló sebességnél lassabb közlekedést tesz lehetővé. Eddigre már jócskán égtek a vállizmaim, mivel minden egyes utca valamelyik oldalra lejtett, tehát nem lehetett egyenesen és szimmetrikus mozgással működtetni a járgányt, hanem vagy az egyik oldalt annyira erősen kellett tolni, hogy kiegyenlítődjön a különbség, vagy időnként megállni és irányba forgatni a kerekeket. Ez egyfajta akadozó, kapaszkodást és lendületet váltogató stílust eredményezett, ami elég frusztráló volt, mert úgy tűnt, hogy öt centit sem haladok előre, miközben Dóri a hosszú és ruganyos lépteivel már jócskán előttem jár. A Fővám felé közeledve Dóri úgy döntött, hogy beül a kedvenc kávéjába, ahol egész barátiak az árak, és van szóda is az asztalon. A teraszon eltávolítottam egy széket, hogy a teljes front az enyém lehessen. Néztük az embereket és így ettünk, meg időnként jókat nevtünk. Három előtt tíz perccel elindultam a fél négykor kezdődő órára. Az út 5 helyett 20 percet vett igénybe. A Fővám tér nagyon erősen lejt a Váci utca felé, így ezen nehéz volt felkapaszkodni. Szerencsére egy amerikaiak kinéző turista bácsi a segítségemre sietett, mikor látta, hogy nem sikerül legyőznom a gravitációt; egészen az E épület előteréig tolt. Az E főfolyosója kellemes élmény volt, főleg a hosszú és pont megfelelő irányú lejtő az E és a C között. Felkönyökölttem a karfára és szabadon engedtem a kerekeket, hogy jól begyorsuljak a végére és azzal az energiával tovább tudjak menni. A C-ben mindenki imádott portásbácsija, M. bácsi kacsintott, és bizalmasan elárulta, hogy mindent tud. Az előadás, amire érkeztem, a földszinten volt, ez nem jelentett kihívást, sőt jól esett, hogy az emberek arca végre egy szintbe került az enyémmel. Az évfolyamtársaim mindenben segítettek. Közben eltekertem a mozgásszerűlt mosdóba is. Zsanettnek igaza volt: lehetetlen a székből ülve kinyitni az ajtót, a

bemenéshez és a kijövéshez is segítségre volt szükség, mert nagyon erős a csapatkar. Mikor bent voltam azon gondolkodtam, hogy a női mosdók narancssárgák, a férfi mosdók pedig zöldek a Corvinus új épületében, az akadálymentesített mosdó pedig semleges fehér és pont a kettő között helyezkedik el. Ez picit megerősítette azt az érzést bennem, hogy olyan vagyok, mint egy gyerek, vagy egy semleges nemű személy, egy páciens; vagy valaki, akire vigyázni kell és akinek nem lehetnek egyéni preferenciái.

Az óra után páran bent maradtunk beszélgetni arról, hogy eddig milyen a nap; még tartott az előadás, mikor Patrik is begurult és nagyon sokat segített az, hogy nem teljesen egyedül voltam a székben és hogy megoszthattuk a többiekkel is az élményeinket.

Óra után Vica segítségével újból megbirkóztunk a tárolószekrényekkel. A szokásos kapaszkodós-lendülő technikával visszasuhantam a Kézen Fogva bázisához, ahol átültem egy jobb székbe és folytattam utamat a Ráday kóli felé. (a telefonom továbbra is itt töltődött.) Újból elfoglaltam a helyemet a tekesek kedvenc cigizőhelyén (a kőlépcső mögötti ficakban) és vártam, hogy valaki, akit ismerek arra járjon és megkérhessem, hogy szaladjon fel az ötödikre a dolgaimért. Öt perc sem telt bele, és megjelentek a tekes közösségből ismert barátaim, akiket sorra megnyugtattam a fiziológiai állapotom felől, és beszélgettünk kicsit, meg gyors munkamegbeszélést tartottunk. E. le is hozta a telefonomat, J. viszont kicsit szkeptikusnak tűnt a projekttel kapcsolatban, és nagyon elgondolkoztatott, amit mondott. Azért nem érzi érvényesnek azt, hogy emberek érzékenyítő programokon kipróbálják a 'mozgássérült-létet', mert ilyenkor nem kell azt a traumát feldolgozniuk, ami azzal jár, hogy az ember tudja, hogy ez nem csak egy program, hanem többet tényleg nem állhat fel belőle.

A telefonomon láttam, hogy ketten is írtak, hogy kinéztek az ablakukon, vagy megláttak ma a székben és nagyon aggódnak és remélik, hogy jól vagyok és nem csináltam valami örültséget. Közben elindultam, vissza a Deákra, sosem volt ezelőtt még ennyire hosszú a Ráday utca és ennyire rövid a zöld lámpa a Kálvinon. A 9-es busz megállójában kiszúrtam egy szimpatikus lányt, aki zenét hallgatott, illetve akit meg is kérdeztem, hogy segítene e, amikor megérkezik majd a busz. Rögtön beleegyezett és kedvesen mosolygott, de aztán keletkezett egy furcsa vákuum, olyan volt, mintha elbizonytalanodott volna, hogy ezen kívül vajon mennyire kellene velem barátságosnak lennie, vagy ez csak egy ilyen funkcionális kapcsolat-e a részemről; méregetett, mondott pár dolgot és végül zavarában elhallgatott. De aztán újra bemelegedett, ahogy a beszélgetés is megindult, és mesélt magáról, hogy Németországban volt szakmai gyakorlaton, meg hogy épp végez tájépitész szakon és hogy próbál német rádiót hallgatni, de nem nagyon érti ugye, sajnós. Mikor felszálltunk a buszra, egy nagyon erélyes buszsofőr segített, és meg sem tudtam szólalni, már le is szíjazott. Tiltakozásra nem volt lehetőség, de később megértettem, hogy mindez valószínűleg a vezetési stílusával is összefügg. A járgányomon egyébként volt fék, ami tökéletesen kibiztosította minden elmozdulás ellen, még kapaszkodásra sem volt szükség. A Deákon leszállva ismét egy nagy emelkedővel találtam magam szemben, most Dóri nélkül. Egy idős házaspár megszánt és áttoltak a zebrákon. A barátaim egy étteremben vártak, nagyon csodálkoztak, de segítettek feljutni a kőlépcső után következő helységbe. Rendeltek is helyettem, mivel nem tudtam magamtól a kasszáig elmenni. Egész este ücsörögtünk és beszélgettünk, és később elindultunk sétálni. Próbáltam tartani a tempót, és egész jól ment is, de a beszélgetésre emellett nehéz volt koncentrálni. Nagyon kellett figyelni a földet: minden egyenetlenség számított, minden rés és minden padka külön fókusz

igényelt. Végül valaki elkezdett tolni, ez sokat könnyített a társasági életre koncentrációban.

Közben kerestem alacsonypadlós járatokat Szigetszentmiklósról az Astoriától. Általában hévvel járok, de erről most érthető okokból lettem, mert van egy jó méternyi lépcső a héveken, a sínekről nem is beszélve. Általában ezt az utat egy óra tíz perc alatt járom meg, a Google Maps most két óra tizenegy percre becsülte az utazási időt. Az Astorián elbúcsúztam a barátaimtól és megírtam még néhány emailt, ami miatt rossz helyen szálltam le a buszról. Az egész útvonalat újra kellett tervezni. Este tíz múlt, a kihalt Könyves Kálmán körúton tologattam a széket, és reméltem, hogy elérem a csatlakozást az utolsó Szigetszentmiklósról tartó buszhoz. Kétszeresre kapcsoltam a sebességet, de aztán mikor tíz perc múlva megérkeztem, láttam a menetrendben, hogy pont nem alacsonypadlós jármű fog jönni, tehát valószínűleg le fogom késni. Ekkor elhatároztam, hogy szólok az indexes ismerőseimnek, hogy írjanak egy vitriolos cikket az agglomerációs közlekedésről.

Valamilyen Isteni csoda folytán végül mégis alacsonypadlós busz jött, amire fel tudtam gurulni és elértem a csatlakozást. Csepel sosem látott szögletein át furikázott a 99-es majd a 151-es, és a Szent Imre téren a zebránál megláttam négy harminc-negyvenes férfit. Az egyikük (G.) megkérdezte, hogy segíthet-e, mondtam, hogy köszönöm, megoldom, de már tolt is át a zebrán. Közben azt mondta, hogy minden tisztelete és megbecsülése az enyém (ezt később is nagyon sokszor mondta) és nagyon sajnálja, őszintén, hogy komolyan ebben kell ülnöm. Azt hiszem, hogy azért alakult úgy, hogy végig nem mondtam el neki, hogy teljesen egészségesek a lábaim és tudok járni, mert már kezdettől nem hagyott szóhoz jutni, és látszott, hogy nagyon mélyen és személyesen érinti a helyzetet, sőt sokszor úgy láttam, hogy sírással küzd. Bemutatta az ikertestvérét is (R.), és egy barátjukat, aki zenész és hip-hop meg rap-számokat ír (F.), és kiderült, hogy a Csepeli vasgyárban dolgoznak fröccsöntő munkásként. Az első perc után elkezdte mesélni, hogy volt egy éve egy baleset, ahol ő is abban a kocsiban ült, ahol az unokanénjei -vele egykorú lányok - lebénultak, mert oldalról beléjük száguldott egy ittas sofőr. Elmesélte, hogy látta, ahogyan az egyiküket összetöri az ütközés, a másikuk pedig húsz méterrel arrébb repül, és hogy majdnem késsel ment neki a sofőrnek elkeseredésében. És hogy az unokanénjei azóta is tolószékben ülnek, tavaly óta, és nincs sok reményük arra, hogy egyszer felállnak. Ehhez mindig hozzáfűzött az én helyzetemre vonatkozó (egyébként nagyon kedves, de a helyzetből adódóan nagyon kényelmetlen) reflexiókat. Úgy éreztem, hogy kigúnyolom azzal, hogy nem vagyok igazából mozgássérült. Nehéz volt kikerülni őket, mert megkérdezték, hogy melyik busszal megyek, és bólogattak, hogy na ők is pont azzal jönnek. Fél órán át együtt utaztunk, és ezalatt mindhárman máshogyan viselkedtek: F. egy kicsi füzetbe írt rap-strófákat, amiket a beszélgetés alatt talált ki, R. végig nem beszélt egy szót sem, (G. sokszor az ő nevében is beszélt), és nagyrészt G. tartott szóval. Mivel úgy láttam, hogy G. nagyon szeretné bizalmasabbra fűzni a barátságunkat, inkább általános dolgokról kérdeztem őket az életükkel kapcsolatban. F. néha megkért, hogy olvassam el, amit leírt (kevésbé tudtam elolvasni az írását) de közben ő emlékezetből mondta is ritmusban a szöveget, amit alig egy percre írt. Szerintem nagyon tehetséges volt. Elmesélte, hogy Oroszországban élt idáig és fegyverekkel kereskedett, meg különböző "szomorú ügyekben" volt benne, amivel ártott sok mindenkinek, és most "180-fokos fordulatot" vett az élete és zenét ír az embereknek, hogy felvidítsa őket. Hangsúlyozta, hogy szerinte a zene az nem csak egy szórakozás, hanem üzenete kell, hogy legyen.

Ekkor egyszer csak megjelent a buszon K., a gyerekkori legjobb barátnőm és egyáltalán nem értette, hogy mi a helyzet. Mutogatott a székekre, hogy mi történt, de én továbbra is hú kellett, hogy maradjak a hazugságomhoz. K emiatt nagyon dühös lett, és ott is hagyott.

Közben megérkeztünk a megállóba, ahol le kellett szállniuk, de G. közölte, hogy ő el akar kísérni, és ennyit igazán megtehet értem. Tiltakoztam, de nem volt nagyon mit tenni, ő is leszállt ott ahol én, és győzködött, hogy a Sors akarta, hogy találkozzunk. Nagyon határozottan megpróbáltam megértetni vele, hogy én szeretném a találkozásainkat a jövőben is a Sorsra bízni, és szeretném, ha most hazamenne. Végül tiszteletben tartotta a kérésemet és elment. Anyukám jött ki értem a buszmegállóba, tizenegyre, és megpróbálta betenni a székét a csomagtartóba, de nem fért be, csak úgy, hogy nyitva hagytuk, résnyire. Ezért egész úton vészvillogóval jöttünk hazáig. Itthon kiszálltam. A gépemen egy email várt K-tól a gyerekkori legjobb barátnőmtől. Az email egy naplót tartalmazott arról, hogy mennyire sokkoló volt számára átélni azt, hogy meglátott engem tolószékben ülni idegenek között, és a nagyon haragos véleményét az általam alkalmazott kutatási etikával kapcsolatban. Igazat adtam neki.

2016. Budapest